
Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2016:9

Svenska Maria till Nasaret

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2016:84, som handlar om att utreda förutsättningar för att Svenska kyrkan ska erbjuda och finansiera en konstnärlig gestaltning av Jesu moder Maria i Bebådelsekyrkan i Nasaret. Utskottet föreslår med hänsyn till ekumenik och resurser att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2016:84.

Motionens förslag

Motion 2016:84 av Kenneth Nordgren m.fl., Svenska Maria till Nasaret

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningar för att erbjuda och bekosta en konstnärlig gestaltning av Jesu moder Maria till området kring den romersk-katolska Bebådelsekyrkan i Nasaret som ett inslag under reformationsåret 2017.

Bakgrund

Nasaret är den största palestinska staden i Israel. Flera kyrkor har genom historien uppförts i Nasaret eftersom detta var den stad där Jesus växte upp. Den kyrka som nu dominerar staden är Bebådelsekyrkan (The Basilica of the Annunciation). Kyrkan är den femte som är byggd på samma plats. På 1600-talet fick franciskanerna tillstånd att bygga en kyrka på den plats där Maria, enligt traditionen, fick besök av ängeln. Den nuvarande kyrkan blev klar år 1969 och är Mellanösterns högsta kyrka med sina 47 meter. Utsmyckning i kyrkan i form av bilder över Jesu moder Maria har skänkts från många kyrkor runt om i världen.

Omedelbart innanför ingången till väster i kyrkan finns en pelargård där några av de utländska konstverken finns placerade. Via bronsdörrar, utsmyckade med motiv från Jesu födelse, kommer man in i den nedre kyrkan. Under kyrkans torn ligger en grotta där jungfru Maria bebådades av ärkeängeln Gabriel. I den övre kyrkan är stengolvet utsmyckat med mosaiker. Där finns ett galleri längs väggarna i kyrkan med många bilder och gestaltningar av Maria.

Såväl motionärerna som initiala efterforskningar ger vid handen att det inte heller just nu finns något bidrag från Sverige i samlingen. Det är även tveksamt om det hittills är några andra kyrkor än romersk-katolska som bidragit till utsmyckningen, vilket gör att en gåva från den evangelisk-lutherska Svenska kyrkan även skulle resa ekumeniska frågor.

I motionen anges att en av motiveringarna för en gåva och konstnärlig gestaltning från Svenska kyrkan av Maria skulle kunna vara tecken på att katoliker och lutheraner tillsammans uppmärksammar reformationsåret 2017. Sverige och Svenska kyrkan har viktiga uppgifter i relation till detta reformationsår. Så kommer t.ex. vid reformationsdagen den 31 oktober 2016, Lund att vara platsen för ett historiskt möte för att katoliker och lutheraner tillsammans uppmärksammar reformationen och många år av ekumenisk dialog mellan katoliker och lutheraner.

Att erbjuda och bekosta en konstnärlig gestaltning av Maria till Bebådelsekyrkan skulle kunna tas emot med uppskattning av den romersk-katolska kyrkan, och även uppfattas som en positiv gest. De som i första hand fattar beslut om att eventuellt ta emot en sådan gåva är ansvariga vid Bebådelsekyrkan i Nasaret samt den romersk-katolska kyrkan i Israel.

Det finns dock flera aspekter som behöver övervägas innan ett sådant erbjudande ges, inte minst ekumeniska. Projektet skulle med nödvändighet behöva göras i ett mycket nära samarbete och helst som ett samarbetsprojekt, mellan Stockholms katolska stift och Svenska kyrkan.

Dessutom skulle det vara viktigt att göra en ekumenisk analys av vidare konsekvenser i relation till kyrkogemenskapen i Lutherska världsförbundet och den Romersk-katolska kyrkan i Rom. En aspekt som även behöver belysas innan erbjudandet presenteras är om projektet skulle få några konsekvenser ekumeniskt i relation till Mellanösterns olika kyrkor, framförallt i Israel och Palestina. Specifikt behöver t.ex. redan initialt den Evangelisk-lutherska kyrkan i Jerusalem och det heliga landet (ELCJHL) kontaktas.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2016:84.

Utskottet noterar att förslaget kan ha en positiv ekumenisk potential för att utveckla och stärka kontakterna mellan den romersk-katolska och den lutherska kyrkofamiljen. Samtidigt är det viktigt att förstå i vilket sammanhang och i vilken teologisk tolkningstradition en sådan konstnärlig gestaltning av Jesu moder Maria skulle placeras.

Utskottet är tveksamt om förslaget är ekumeniskt genomförbart. Utskottet anser att det inte är rimligt att prioritera de ekonomiska och personella resurser som krävs. Utskottet föreslår att motionen avslås.

Uppsala den 29 september 2016

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Stig Lundberg, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars G Linder, Anki Erdmann, Katarina Wedin, Anette Nordgren, Fredrik Sidenvall, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm, Lena Klevenås, Jesper Eneroth och Göran Karlsson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Stefan Hortlund, Lars Jakobsson, Victor Backström, Dan Sarkar, Elisabet Stålhem, Lars-Ivar Ericson, Julia Kronlid, Margit Borgström, Moni Höglund, Agneta Granström och Anders Nihlgård.

Eu 2016:9

Biskoparna Ragnar Persenius och Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.